

Leto 1985 (ne)znanka

Še vedno ni jasno, koliko nafte bomo letos uvozili oziroma predelali v naših rafinerijah in v kolikšni meri bomo lahko oskrbovali tržišče. V energetske bilanci Jugoslavije je predvideno, da bi zagotovili za leto 1985 15,2 milijona ton nafte in milijon ton derivatov. Te količine bi verjetno zadoščale, čeprav se bo poraba vseh oblik primarne in sekundarne energije verjetno povečala.

Iz domačih nahajališč naj bi pridobili 4,1 milijona ton nafte, ostalo pa bi uvozili. 5,5 milijona ton naj bi kupili na klirinškem tržišču, prav tolikšno količino pa naj bi plačali s konvertibilno valuto. Poleg tega naj bi Naftaplina pridobil predvidoma 1,57 milijard Sm^3 naravnega plina, Nafta-gas 980 milijonov Sm^3 , uvozili pa naj bi 4,47 milijarde Sm^3 .

O vsem tem so razpravljali na sestanku izvršnega odbora Skupščine Splošnega združenja naftnega gospodarstva Jugoslavije, pri čemer je imela INA zelo detajlno pripravljene pripombe. Razprava je pokazala, da prihodnje leto ne bomo imeli dovolj deviz, da bi lahko uvozili vse potrebne količine in da so potrebe v razkoraku s finančnimi možnostmi. Naftno gospodarstvo naj bi samo zagotovilo 20% deviz od vrednosti nafte, ki bi jo kupili na konvertibilnem trgu, kar pomeni 247 milijonov dolarjev za 1,1 milijona ton nafte. Delegati so podali na ta predlog svoje pripombe in jih potrdili s številnimi argumenti, da naftnemu gospodarstvu že kar kronično primanjkuje deviz za redno poslovanje in investicije.

Posebno pozornost so posvetili tudi dovoljenju za izvoz

naftne in derivatov, pri čemer so se križala stališča proizvajalcev nafte in plina na eni ter prometnih organizacij na drugi strani.

Celotna razprava v zvezi z energetske bilanco je pokazala, da vstopamo v leto 1985 s celo vrsto nerešenih problemov in različnih stališč. Marsikaj osta-

ja še neznanka in postavlja se vprašanje, kako jih bomo uspešno rešili. Če pa temu dodamo, da imajo rafinerije zmanjšane rezerve nafte, potem nam je lahko jasno, da nas čakajo težki dnevi.

Sicer pa debata o energetske bilanci s to sejo še ni bila zaključena, saj bodo razpravljali o njej tudi na drugih nivojih, od katerih bo prvi na vrsti Zvezni komite za energetiko.

Nato pa bo sprejeta dokončna odločitev.

Na sestanku izvršnega odbora so razpravljali še o programu dela Splošnega združenja, o predlogu finančnega načrta itd. Ob koncu pa je dosedanji predsednik Lojze Blenkuš predal svojo funkcijo Želimiru Grujiću iz INE, ki bo vodil izvršni odbor naslednji enoletni mandat.

O novem Komercialnem sektorju

V izhodiščih za učinkovitejšo samoupravno organiziranost delavcev v OZD naftno-plinskega gospodarstva s področja distribucije smo med drugimi rešitvami za izvedbo zakona o energetske gospodarstvu in spremljajočega družbenega dogovora predvideli ustanovitev novega Komercialnega sektorja v okviru DSSS SOZD Petrol, ki bi opravljal v svojem imenu in za račun vseh TOZD oz. EDO iz sestava SOZD Petrol, organiziranih po teritorialnem principu, naslednje posle:

komercialne posle pri nabavi nafte in naftnih derivatov na domačem in tujem trgu,

promet na debelo z nafto in naftnimi derivati, pri čemer je bilo mišljeno:

razdeljevanje razpoložljivih naftnih derivatov regionalnim TOZD oz. EDO za prodajo na drobno in druge oblike preskrbovanja porabnikov na njihovem področju, tako da bo zagotovljena enakomerna oskrba na vsem območju SR Slovenije,

neposredno opravljanje vseh poslov tako imenovane tran-

zitivne prodaje kurilnega olja, bitumna, tekočega naftnega plina, aromatov ipd., da se preko enega subjekta zagotovi enakomerna oskrba vseh oz. v danih pogojih dogovorjena prednostna oskrba določenih porabnikov na vsem območju SR Slovenije,

zunanjetrgovinske posle v zvezi z uvozom in izvozom nafte in naftnih derivatov, vključno reeksporne in kompenzacijske posle, povezane s prometom nafte in derivatov. Od tega so izjema posli v maloobmejnem prometu, oskrbovanje ladij in prodaja goriv v marinah, kar zaradi predpisov in logičnosti ostane še nadalje v domeni TP Istra-benz.

V novi Komercialni sektor bi torej prenesli oddelek črnega blaga in uvozno-izvozne sektor iz obstoječih TOZD Trgovine na debelo iz sestava DO Trgovina.

S samo organizacijo novega Komercialnega sektorja smo se pričeli resneje ukvarjati šele v drugi polovici letošnjega leta. Vzrok za številne nerešene sistemske vprašanja kot so registracija samega sektorja, vprašanje odprtja žiro računa itd. Prav zato lahko rečemo, da so se praktično šele v zadnjem kvartalu razrešile vse dileme oz. sistemska vprašanja, tako da smo šele tedaj natančno opredelili predvsem finančno poslovanje preko računa združenih sredstev in preko računa

skupnega prihodka. Pri tem so predvsem delavci v FRS nalezeli na številne dileme, saj se niti v teoriji nikjer ne pojavlja račun skupnega prihodka med dvema trgovinskima organizacijama. Šele v mesecu decembru smo rešili tudi vse nejasnosti v zvezi z AOP, ki jo bo potrebno po eni strani prilagoditi novi organiziranosti, po drugi strani pa že pričeti postavljati osnove za informacijski sistem.

Vseskozi smo se srečevali tudi s problemi, ki so povezani predvsem z opisi delokrogov novega Komercialnega sektorja in tem opisom pripadajočimi točkovnimi ocenami. Medtem ko so bili opisi delokrogov na delavskem svetu DSSS SOZD že sprejeti, pa niso bile sprejete tudi pripadajoče točkovne ocene in to predvsem zaradi velike neusklajenosti med obstoječimi točkovnimi ocenami v DSSS SOZD oz. TOZD Trgovina na debelo in predlogom novega Komercialnega sektorja. Imenovana je bila delovna skupina, ki mora do 28. februarja 1985 pripraviti predloge nujnih sprememb in izvesti uskladitveni postopek z že obstoječimi točkovnimi ocenami. Dokler pa se to usklajevanje ne opravi, pa bodo osebni dohodki delavcev v novem Komercialnem sektorju določeni z začasnimi sklepi za to pristojnih organov.

Ne glede na vse težave, s katerimi smo se pri postavitvi organizacije novega Komercialnega sektorja srečevali, pa je s 1. januarjem 1985 lahko začel nemoteno poslovati po vseh dogovorjenih in verificiranih normah.

Člani Skupščine Splošnega združenja organizacij naftno-plinskega gospodarstva Jugoslavije so na svojem sestanku v decembru izbrali za predsednika Skupščine dipl. ing. **Vinka Werniga**, direktorja DO Zemeljski plin, za njegovega namestnika pa **Borisa Rikalovskega**, direktorja DO Rafinerija nafte iz Skopja.

Ob koncu mandata

»Naš« predsednik je preteklo leto predsedoval tudi Izvršnemu odboru Skupščine Splošnega združenja naftnega gospodarstva Jugoslavije

Ko ste prevzeli predsedstvo izvršnega odbora ste šele nekaj mesecev delali v naftno-plinskem gospodarstvu in ste bili tako rekoč nov človek. Koliko so se po tem letu predsedovanja spremenile vaše predstave o položaju in delu na tem področju?

Resnično stanje ni bilo posebnost drugačno od moje predstave in mislim, da je bila ocena, ki sem vam jo dal pred približno letom dni, dokaj realna — tako glede dela, odgovornosti, problematike, kot tudi glede tega, koliko lahko vodja neke organizacije združenega dela pride v konflikt sam s seboj, ko predseduje taki jugoslovanski organizaciji. Seveda sem pa včasih občutil, da mi manjka daljša praksa v stroki in to je lahko negativen faktor, ki otežuje delo, saj človek težje sprejema zaključke. Lahko pa ima dejstvo, da nisi dolgo v problematiki, tudi prednost. Pravimo, da nisi dedno obremenjen, kar zame povsem velja. Tako prednost lahko človek izkoristi, čeprav to ni enostavno, lahko pa ga drugi delno gledajo z nezaupanjem, čeprav se meni to ni dogodilo in so me sprejeli kot popolnoma enakopravnega člana.

Kateri so bili glavni problemi, s katerimi ste se v izvršnem odboru srečevali?

Osnovni problem našega dela je bila oskrba Jugoslavije z naftnimi derivati, centralni pa sprejem samoupravnega sporazuma o enakomerni in pod enakimi pogoji oskrbi cele SFRJ. Poskusili smo vse, da bi prišli do samoupravnega sporazuma, da bi v njem izvršili delitev nafte med rafinerije in derivatov med prometne organizacije. To je bilo najtežje in je pripeljalo celo do tega, da INA skoraj do konca leta ni podpisala SaS, nekateri pa le pogojno, tako da nismo niti točno vedeli, kaj v SaS velja in kaj ne. Nato smo vse leto poslovali tako rekoč z nesprejetim samoupravnim sporazumom, kar je pripeljalo do absurdov. Ko smo hoteli narediti analizo oskrbe po posameznih področjih, smo ugotovili, da ne vemo, na osnovi kakšnih podatkov naj bi jo naredili.

Premaknilo pa se je pri ekonomskih zadevah, uspeli smo pripraviti enoten odlok o avtomatizmu cen, s katerim smo razrešili najtežji ekonomski problem rafinerij in prometnih

organizacij. Marža ni več v absolutnem, ampak v relativnem odnosu do rafinerijske cene, kar zagotavlja uspešno poslovanje prometnih organizacij.

Stalno prisotna je bila tudi problematika, ki jo povzroča pokrivanje tečajnih razlik, ki so tudi vnaprej na dnevnem redu, da bi tako lahko zagotavljali dinarsko likvidnost rafinerij in prometnih organizacij. Ob vsem tem pa so se pojavljali seveda še drugi drobni problemi, ki spremljajo delo vsakega izvršnega odbora in s katerimi smo se prav tako morali spopadati.

Lani je bila energetska bilanca sprejeta s sodelovanjem republik in pokrajin, ne pa v soglasju z njimi. Kakšne so bile posledice?

Res, energetska bilanca je bila sprejeta s sodelovanjem republik in pokrajin in ne v soglasju z njimi. Že lani smo se v izvršnem odboru zavedali, da bo to prineslo negativne posledice za naftno gospodarstvo, ker so bile republiške politične skupnosti naenkrat odrezane od dogajanja. Republike in pokrajini so imele svoje bilance, ki pa niso bile adekvatne bilanci države.

Zato se je pozneje moral vključiti v urejanje zadev tudi zvezni izvršni svet, odločal je o interventnem uvozu posameznih naftnih derivatov in odredjal, za kaj lahko uporabimo interventna sredstva, kar je ustvarjalo velike konflikte.

Osnovna naloga novega izvršnega odbora, ki si jo bo moral zadati bo, da razčisti, ali v celoti administrativno odločanje in poseganje v poslovanje naftno-plinskega gospodarstva, ali ustvariti sistem, ki bo enak sistemu ostalih OZD energetike. Sedanjega stanja seveda ne moremo enostavno presekati, ker ne gre samo za problem, o katerem najpogosteje govorimo — čigava je nafta, kako naj jo razdelimo itd., ampak za veliko širše zadeve — za sistem zbiranja deviz, za problem deviznega tržišča itd. Bistveno pri vsem tem je, da moramo ustvariti samoupravne odnose in porabnike vključiti k odločanju kot so vključeni na ostalih področjih.

Kako pa bi ocenili samo delo izvršnega odbora. Članice se v zadnjem času pritožujejo, da strokovne službe materiala

ne pripravljajo v redu, da bi bile potrebne boljše priprave.

Če sem zelo kritičen, pa ne preveč formalističen, bi rekel, da je v slepi ulici oziroma v kritični situaciji. Ne le izvršni odbor kot izvršni odbor, niti same strokovne službe, na katere včasih močneje letijo kritike, kot se mi zdi, da so prejšnja leta — ampak na nas vse, ki smo povezani v naftnem združenju. Na vseh sejah izvršnega odbora se na eni strani mi kot članice obvezujemo, da bomo dostavili material, prinesli določene podatke, po drugi strani sprejemamo na izvršnem odboru sklepe, da mora strokovna služba to in ono narediti.

Na tem področju sem najbolj razočaran nad svojim delom in delom izvršnega odbora, ker je bila realizacija teh zaključkov izredno skromna. Ne gre zgolj za napako enega, ampak vseh in počasi začne človek razmišljati, da nam morda v nekem smislu odgovarja, ker se v sistemu, o katerem sva prej govorila, prepletajo interesi, vplivi, nivoji odločanja in ko se boriš za naftne derivate, prihajaš počasi do spoznanja, da je v nekem smislu ribarjenje v kalnem še vedno edina rešitev. »Kalno« ne mislim v slabem smislu, ampak to, da poskušas vse narediti, da bi prišel do lastnega zelenega rezultata. Seveda so to trenutne, kratkotrajne rešitve, ki pa imajo lahko težke posledice, če bi jih vzeli kot pravila igre za naprej. Mislim, da bo potreben bistven premik, ne le to, kar poskuša zvezna zbornica, ampak se bomo morali v izvršnem odboru resno dogovoriti o vsem bodočem delu. Drugače je pa škoda časa in denarja, da se sestajamo in odhajamo samozadovoljni, da smo sprejeli zaključke, na naslednji seji pa ugotavljamo, da je šlo vse po drugem tiru. Mislim, da vsebinski način dela ni dober. Naj bom konkreten. Na izvršnem odboru razpravljamo o nekih zadevah, ne da bi vnaprej imeli skozi take ali drugačne oblike dela že nekaj izkristaliziranega, pripravljene predloge. Materijo začnemo obravnavati na začetku, a če je izvršni odbor res izvršni odbor, je njegova funkcija, da poskuša zlit več predlogov in variant v skupno stališče. Če ne bi bilo tako, bi morala vsaki seji izvršnega odbora slediti skupščina, ki bi opravljala to funkcijo. Zdaj je izvršni odbor splet več faz dela, posledica pa so zaključki, ne vedno najboljši in kot taki obležijo v predalu, ker so sprejeti zato, da so sprejeti, ne pa zato, da jih bomo izvajali. Iz tega

razloga bi morali že način dela dati pod drobnogled. Strokovna služba bo morala temeljiteje pripravljati programe in stvari razčiščene prinesiti izvršnemu odboru.

Izvršni odbor ima le nekaj članov, na seje pa prihaja precej več ljudi. Na zadnji jih je bilo kar 70. Ali ni to preveč?

Čeprav šteje izvršni odbor manj kot 20 članov, se nas zbere na sejah najmanj 50, pa tudi 70, 80 in to res predstavlja že majhen kongres ali simpozij. Osebnostno mislim, da to ni dobro, četudi moram reči, da vsi ne delijo tega mnenja. Nekateri mislijo, da je to odraz velike zainteresiranosti, velikih problemov, in da je treba ljudem dopustiti, da pridejo. Toda v resnici, tudi če nas je veliko, diskutirajo v glavnem le člani izvršnega odbora. Ne, da drugi ne bi smeli, to je že polprofesionalna utečena linija in ostali res bolj asistirajo in svetujejo. Če pa bi naredili spremembe, bi to samo po sebi odpadlo. Če bi zadeve gradili po stopnjah, določene stvari odpadejo, se sproti razčiščujejo in potem bi lahko prišli na seje le člani izvršnega odbora in poročevalci, kjer bi bili potrebni. Tudi zaradi stroškov bi bilo tako bolj prav, zdaj pa lahko pričakujemo, da nas bo kdo poklical na odgovornost, ker razsipavamo.

Kakšno pa je bilo sodelovanje z zveznimi organi?

ZIS je temeljito vključen v naftno-plinsko življenje, zaradi načina sprejema energetske bilance močneje kot prejšnje leto in njegov vpliv smo tudi čutili. Mislim, da je bilo sodelovanje dobro. ZIS je znal prisluhniti, enako tudi organi, s tem mislim zvezni komite za energetiko, zvezni zavod za cene in še nekatere, dobili smo pomoč v strokovnem pogledu. To kaže dobro povezanost, ki bi morala ostati še naprej.

Ob vsem tem se človek zave, da nas nekaj obvezuje. Ne le sodelovanje, ampak tudi pripravljenost in aktivnost ZIS, ki je glavne probleme dejansko rešil. Počasi bomo morali začeti znotraj naftno-plinskega gospodarstva ugotavljati, ali je res najbolje to, kar imamo, tako v organizacijskem kot v ostalih pogledih.

Kakšne naloge boste predali svojemu nasledniku?

Že iz dosedanjih vprašanj izhaja nekaj nalog, ki bi jih kot dosedanji predsednik sugeriral

novemu predsedniku, da bi o njih razmislil. To je prvič vprašanje, ali je sistem, kakršnega imamo, v redu, o čemer smo že začeli razprave, drugič bi morali samo vsebino in način dela izvršnega odbora znotraj združenja izboljšati, a ne formalno, ampak tako, da bi bilo delo bolj učinkovito in bi zaključke realizirali, tretjič pa, da bi se obrnili vase in poskušali lastno organizacijo ter poslovne stroške celotnega naftnega gospodarstva analizirati in ugotoviti, ali moremo kaj

narediti, s čimer bi prispevali v ekonomskem smislu. Mislim, da bi to izboljšalo klimo in olajšalo stalni pritisk.

Ker dobro poznam svojega naslednika, na koncu lahko rečem, da sem prepričan, da bo zastavil za delo vse svoje sile in strokovnost, ki je veliko premore. Prepričan sem, da bo prihodnje leto marsikaj naredil. Največ sil bo potreboval za boljšo oskrbo, najbrž pa bo ostalo dovolj časa in energije tudi za urejanje drugih vprašanj.

J. K.

VSE ZA STABILNEJSE GOSPODARSTVO ali Nova proizvodna hala Olme čaka

Prva faza izgradnje nove proizvodne hale je zaključena in delavci delovne organizacije naj bi jo prevzeli 11. decembra, vendar se je nenadoma »zataknilo«.

Preden je občinska skupščina izdala lokacijsko in gradbeno dovoljenje, je povabila — tako kot določa zakon — sosede na ogled terena in na pogovor. In večina prisotnih gradnji ni nasprotovala. Toda... eno od sosed je sklicatelj pozabil povabiti in prav ta se je zdaj pritožila na sodišče. Drugostopenjsko sodišče je njeni zahtevi ugodilo, in pravilno uradno izdana lokacijsko in gradbeno dovoljenje ne veljata več. Soseđa zahteva v zamenjavo za svojo hišo dve stanovanji, ki morata biti skupaj, v prvem nadstropju in v lepem okolju, ter 5 milijonov (beri novih) dinarjev. Občinska skupščina je pristala na njeno zahtevo in bo našla primerni stanovanji, Olma pa bo dala denar.

Ko bo vse to urejeno, bosta ponovno izdani lokacijsko in gradbeno dovoljenje in potem bodo lahko opravili tudi prevzem. Do takrat — torej nekaj mesecev — pa bo 7 milijard dinarjev vredna hala ostala prazna.

Imenovali so podpredsednika poslovnega odbora

Delavski svet SOZD Petrol je imenoval na predlog razpisne komisije za podpredsednika poslovnega odbora Franca PREMKA, dipl. ing. strojništva.

Tovariš Premk je začel združevati svoja dela in naloge v Litostroju na področju konstruiranja strojev, nadaljeval v IMV na sektorju ekonomskih odnosov s tujino, nato je bil v DO Javna skladišča vodja TOZD Pretovor. Leta 1978 je odšel na Republiški komite za promet in zveze, kjer je prevzel naloge pomočnika predsednika za področje cestnega prometa, zadnji dve leti pa je opravljal delo sekretarja Zveze obrtnih združenj.

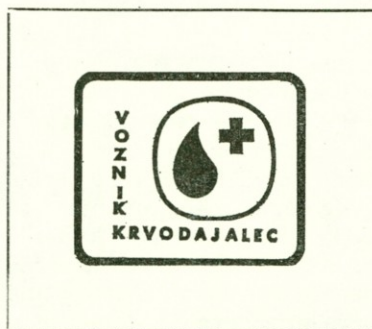

Mešanje goriv — velika materialna škoda — hujska kršitev delovnih obveznosti

Zadnje čase se pogosto dogaja, da smo pri prevzemanju direktnih dobav belega blaga z avtociisternami skrajno malomarni, čeprav imamo natančna navodila o njihovem prevzemu.

Tako sta bila v kratkem v naši temeljni organizaciji kar dva primera, da je ob prevzemu odpovedal »človeški faktor« in povzročena je bila velika materialna škoda.

Kje so vzroki, da se dogajajo take stvari, ko pa se sleherni dan pogovarjamo o zmanjševanju stroškov in o doslednem opravljanju del in nalog, ki so nam odrejene za vsako delovno mesto v našem pravilniku. Vprašujemo se tudi, zakaj ne poteka prevzem avtociistern točno po predpisih, ko pa vemo, da ob iztakalnem jašku stoji ogromna vrednost, ki pomeni za našo družbo oziroma gospodarstvo pravo bogastvo.

Zakaj potem onemogočamo vozilom dostop na cestišče bencinskega servisa, ko pripelje avtociisterna z gorivom? Res je, da zaradi požarnovarnostnih predpisov, res pa je tudi to, da smo s tem omogočili na servisu mir in v zvezi s tem nemoten prevzem goriva in končno je res tudi to, da imamo v vsaki izmeni tudi vodjo, ki je osebno odgovoren za prevzem goriva. Če pa to delo nekemu odredi, ga je dolžan nadzorovati od začetka do konca, še posebno, če gre za mladega prodajalca, ki z nami šele krajši čas združuje svoje delo, pa čeprav je s potekom prevzema seznanjen in za upoštevanje navodil tudi osebno odgovoren.

Ena sama dobava iz rafinerije predstavlja povprečno tri milijone dinarjev, v katerih ni vračunan prevoz, niti ostali odvisni stroški. Poleg tega pa nastanejo po mešanju goriv še dodatni stroški za prečrpavanje, čiščenje in prevoz te mešanice, ki najpogosteje konča v posebni »deponiji« rafinerije, kjer jo ponovno predelajo kakor surovo nafto.

Rekli smo že, da je človek tisti, ki odpove pri prevzemu goriv, vendar ne zaradi neznanja, ampak zaradi malomarnosti, zaradi neodgovornega obnašanja do del in nalog in zaradi nenadzorovanja nad izvajanjem del.

Točno je zapisano, kdo je odgovoren, ko pride do mešanja goriv. V navodilih o prevzemu blaga pa je celotni postopek napisan tako razumljivo, da izgovorov o tem ne more biti in pristojni organi ne bi smeli biti v dvomih, ko ugotavljajo odgovornost zaradi nastale škode.

V pravilniku o delovnih razmerjih je v členu 139 tč. 9 tako dejanje opredeljeno kot hujska kršitev delovnih dolžnosti in pogojeno s prekinitvijo delovnega razmerja. Prav zato menimo v naši temeljni organizaciji, da morajo storilci takih dejanj občutiti vse posledice svoje neresnosti pri opravljanju del in nalog, ki so povezane s sprejemom avtociisterne z gorivom in se sprijazniti tudi z najstrožjo odločitvijo pristojne komisije.

Teh nekaj besed naj bo opozorilo vsem tistim, ki v naši delovni organizaciji opravljajo fizični prevzem goriv, da bi se izognili posledicam, ki nujno nastanejo, če pri tem delu nismo dosledni.

S. Čičerov

JLA — Petrolu Priznanja JLA za TOZD Trgovina na debelo

Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade je ljubljansko armadno področje podelilo TOZD Trgovina na debelo priznanje za dosežene izredne rezultate pri tehnični usposobitvi enot in ustanov v sestavi JLA.

Naše delovanje na tem področju je širšemu krogu sodelavcev sicer manj znano, ni pa zato nič manj pomembno. Priznanje je še toliko več vredno za naše delo, ker ga je prejelo zelo majhno število OZD v Sloveniji, istočasno pa predstavlja obvezo, da bomo tudi v bodoče sodelovali z JLA v obojestranskem interesu in s tem prispevali k njeni čim večji borbeni pripravljenosti.

A. Rome

Program aktivnosti za povečanje prometa v Gostinstvu

V oktobru so se odgovorni gostinski delavci dogovorili za program aktivnosti s področja pospeševanja gostinske prodaje, ki ga bomo pričeli izvajati delno takoj, s kratkoročnimi prijemi, pretežni del programa pa ima dolgoročnejši pomen.

Glede na to, da predstavljajo skupine hrane in pijač v naši DO v povprečju 85% celotnega prihodka, smo to področje dodelali v treh smereh:

— v iskanje in posredovanje številnejših tržnih segmentov, tj. številnejših vrst gostov;

— v ponudbo kvalitetnejše in ustreznejše izbire gostinskih izdelkov po vsebini in vrstah;

— oceno vloge osebne prodaje.

Tržni segmenti

Gostinsko prodajo bomo poskušali plasirati predvsem večjim skupinam tržnih odjemalcev, za katere smo obdelali osnovne značilnosti, ki vplivajo na naš pristop:

Prehodni in tranzitni gostje — za nas najznačilnejša skupina gostov, ki uživajo v glavnem obroke za osnovno prehrano, izdatke omejujejo na minimum, najpogosteje konzumirajo že pripravljena jedila, kar dopolnjujejo z nakupom hrane po trgovinah in iščejo poprečno kategorijo gostinskih obratov, kar vse moramo upoštevati pri osnovni ponudbi hrane in pijač.

Izletniki — so kategorija, ki porabijo več denarja, vendar prihajajo neenakomerno in se zadržujejo le krajši čas, če nimajo primerne ambienta. Kot tržni segment so vedno bolj zanimivi, saj postajajo dnevi ob koncu tedna že pravi kratki dopusti, zato se moramo temu dejstvu prilagoditi in hitro operativno ukrepati z ustrezno ponudbo hrane in pijač, glede na sezonske in dnevne inter-

vale tako po vrstah kot po kvaliteti.

Zaposleno prebivalstvo — je izredno obsežen tržni segment, ki povprašuje dnevno po urejenem prehranjevanju in to v tistih dneh v tednu, ko izletnikov ni. Zato je naša naloga, da se skušamo vključevati v pripravo toplih obrokov za delovne organizacije, šole in razne domove v okolici oz. prevzemamo posamezne obrate za pripravo toplih obrokov.

Družine — so potencialni segment naše ponudbe, predvsem zaradi modernega načina življenja, tj. pomanjkanje časa za kvalitetno znanje kuhanja ter prostorskih težav za razna domača praznovanja, zato bomo naša prizadevanja usmerili k vabilom za razne življenjske jubileje, osebne praznike, srečanja in podobno.

Drugi občasni gostje — so zaradi večje potrošnje zelo zanimivi. S tem so mišljeni gostje ob posebnih priložnostih kot so razni praznični dnevi, razni krajevni dogodki (razne razstave, modna revija, vinske poskušnje), pri katerih moramo sodelovati, za katere pa bi morali biti celo nosilci, saj imamo skoraj povsod primerne prostore, potrebno se je le angažirati!

Matično prebivalstvo — namenja vedno določen odstotek svojih prihodkov za razvedrila, zato lahko z gotovostjo računamo na njihovo ekonomsko obnašanje.

Pomembno je tudi organiziranje razvedrila, zato se bomo v prihodnje osredotočili predvsem na naslednje:

sindikalne ali društvene prireditve (s plesi),

kulturne prireditve ali proslave,

družbeno plesne prireditve: stanovske plesne (obrtnikov, inženirjev, ekonomistov, rač. delavcev, pravnikov, gostincev...),

društvene plesne (ribiški, lovski, planinski...).

V vsakem od naših obratov prav gotovo lahko najdemo vsaj eno izmed navedenih oblik poleg že ustaljenega martinovanja, novega leta in pusta. Ko jih uvedemo, postanejo stalna oblika naše ponudbe.

Ustrezna ponudba gostinskih izdelkov je stalna naloga, čeprav je bil dober zrezek pred 100 leti ravno tako cenjen kot danes, pa čas le prinaša nekatere novosti v zvezi z modernejšo kulturo prehrane, ki je v zadnjem času v precejšnji meri podrejena ekonomski moči družbe, še zlasti pa posameznika. Gostinci smo prisiljeni iskati rešitve v tem smislu, da bo gost za manj denarja še vedno dobil ustrezen prehrambeni ekvivalent. To je težka naloga, vendar se trudimo, da bi nekoliko manjši dohodek, ki izhaja iz tega, nadomestili z masovnostjo.

Zato bomo tudi v prihodnje skušali iskati za gosta cenejša in masovnejša jedila, nekatere od njih testiramo kar sami v času tednov kulinarike.

Osebna prodaja — ima v go-

stinstvu pomembno vlogo in jo delimo v dve obliki:

V ustno prodajo, ki je osnova za kulturno postrežbo ter prvi kontakt z gostom. Neposredni pogovor z gostom je najpogostejši in učinkovit le, če nevsiljivo in sproščeno ponujamo blago ali storitve.

Pisna prodaja je namenjena predvsem matičnemu prebivalstvu pripravljena pa je v obliki osebnega in cirkularnega pisma. Pri tem moramo paziti, da pisma ne bodo vsiljiva, iz njih naj veje prisrčnost in poznavanje okoliščin gosta.

Kot pomoč osebni prodaji služi tudi ekonomska propaganda, ki je plačano pospeševanje prodaje naših storitev z uporabo množičnih medijev z namenom, da vplivamo na gostovo razpoloženje ter se predstavimo javnosti.

Ker je paleta programiranih aktivnosti dokaj široka, lahko prav vsak član našega kolektiva najde vsaj eno, pri kateri lahko aktivno sodeluje, zlasti če upoštevamo, da se prav vse prično s prisrčnim pozdravom gosta!

S. Matjažič

Kako smo delali mladinci naše SOZD

Z delom KO OO ZSMS v preteklem obdobju ne moremo biti zadovoljni, čeprav smo dosegli nekaj rezultatov in premikov v svoji aktivnosti.

Glede na aktivnost posameznih osnovnih organizacij moram najprej omeniti OO ZSMS DSSS, ki je v primerjavi z drugimi po načinu organiziranja in aktivnosti dosegla najboljše rezultate. Dejstvo pa je, da je ta osnovna organizacija najbolj številna in ima tudi najboljše pogoje za delo. Večina mladinskih organizacij izkazuje povprečnost in se zadovoljuje z zbiranjem starega papirja, čistilnimi akcijami, vendar brez prave idejne zasnove in kontinuitete pri delu. Nekaj OO ZSMS obstaja samo formalno, o nekaterih pa nimamo podatkov, ker se sestankov koordinacijskega odbora še nikoli niso udeležili (Istra-benz, Transport Ilirska Bistrica). Razdrobljenost Petrola po vsej Sloveniji hromi naše delo, nikakor pa ne sme biti opravičilo za nedelo.

Na nivoju SOZD se ni dovolj čutila niti aktivnost niti avtoriteta predsedstva KO osnovne organizacije ZSMS, ki sodeluje v določenih situacijah enakovredno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Z ozirom na dinamiko družbenopolitičnih aktivnosti v SOZD smo se premalo vključevali v

reševanje problemov na vseh nivojih. Tega nismo dosegli iz različnih vzrokov, včasih zaradi preobremenjenosti na delovnem mestu, včasih zaradi nepoznavanja problematike oziroma nezainteresiranosti. Velikokrat pa podležemo vplivu drugih družbenopolitičnih organizacij ali nadrejenih.

Najpomembnejša akcija KO OO ZSMS na nivoju SOZD v preteklem letu je bila organizacija XIX. srečanja »Mladi naftaši in petrokemiki Jugoslavije« za 350 mladincev iz vse Jugoslavije. Akcija je bila dobro pripravljena in je uspela, še pomembnejše pa je dejstvo, da je pri organizaciji sodeloval širši krog mladincev in da so delali zelo zavzeto. To pomeni, da so mladinci pripravljene delati, le da jih je potrebno pravilno motivirati. To pa je naloga tako vodstva KO OO ZSMS kot tudi družbenopolitičnih organizacij in vodilnih delavcev TOZD in DSSS.

Mladi pa nismo uresničili najpomembnejše naloge, to je vključevanja v delegatski sistem, kjer se sprejemajo pomembne odločitve in naloge. Ni nas bilo tam, kjer bi lahko direktno odločali o politiki in vprašanjih, ki neposredno zadevajo nas mlade, naše življenjske interese, našo bodočnost.

C. R.

Obisk novinarjev

Po uspešnem referendumu v zvezi z novo samoupravno organiziranostjo naše sestavljene organizacije je bila v Petrolu tiskovna konferenca za novinarje javnih občil, ki se je je udeležilo pet novinarjev — od 14 vabljenih.

Predsednik poslovnega odbora je najprej spregovoril o samoupravni organizaciji naše SOZD, nato sta direktorja delovnih organizacij Trgovina z naftnimi derivati in Istra-benz dodala nekaj besed o problemih, ki so se ob njej pojavljali.

Drugi del, ki je goste velik bolj zanimal, je bil posvečen oskrbi z naftnimi derivati. Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj daje Slovenija več deviz kot bi bilo potrebno za količine derivatov, ki jih dobiva, ali bodo prihodnje leto še potrebni bencinski boni, kaj menijo v Petrolu o izvozu INE, kakšno je sodelovanje naše SOZD z drugimi delovnimi organizacijami naftne stroke, npr. z reško rafinerijo. Izrečenih pa je bilo tudi nekaj pripomb na račun postrežbe na bencinskih servisih.

Katalog bo natisnjen v 3000 izvodih v slovenskem in srbohrvaškem jeziku. Razen strogo tehničnih nasvetov bo obsegal tudi seznam prodajnih mest in informacijo, kje dobijo kupci potrebnejše tehnične nasvete.

Ker je bila taka brošura že dolgo potrebna, bo pri porabnikih gotovo naletela na ugoden odmev. Obenem pa bo tudi naš prispevek k jubilejnemu letu Petrola.

R. Kuhar

Iskrena hvala!

V mesecu novembru je imel delavski svet DO Gostinstvo svečano sejo, ki je bila posvečena 10-letnici Petrolovega gostinstva. Ob tej priložnosti je podelil različna priznanja svojim delavcem in tudi nekaterim upokojenecem.

Iskrena hvala kolektivu TOZD Motel Čatež in vsem tistim, ki niso pozabili na nas, upokojenca. Dobili smo priznanja za delo, ki smo ga opravili že pred nekaj leti. Pri začetnem organiziranju so dostikrat nastopile krize, toda vedno smo jih reševali kolektivno. Danes je organizacija tako vpeljana, da podobnih težav ni več. Seveda pa zaradi tega delo ni nič lažje in enostavnejše, saj se delavci še vedno soočajo s problemi, le da so drugačni kot nekdanj.

Na proslavi teh problemov seveda nismo občutili, saj se je odvijala v urejenem in prijetnem vzdušju. Najlepše pa je bilo to, da se aktivni delavci spomnijo upokojencev. In prav za to jim velja posebna hvala. Sicer pa vsega, kar smo občutili, niti ne moremo izraziti z besedami, ostala pa bo živa zavest v naših srcih, da nismo pozabljeni.

Upokojenka Ivanka Ž.

Tokrat v Sarajevu srečanje novinarjev naftnoplinskega gospodarstva

V začetku decembra smo se srečali v Sarajevu novinarji naftno-plinskega gospodarstva. Čeprav nas dela v združenem delu te stroke v Jugoslaviji okrog 80, se nas je zbralo tokrat le 22, ostale pa je verjetno zadržal mraz, ki je pritisnil prav v tistih dneh.

Srečanje je bilo zanimivo, saj so nas sprejeli poslovodni delavci Energopetrola, Poslovne skupnosti za nafto in plin, Rafinerije Bosanski Brod in Rafinerije Modriča ter se vse dopolnje pogovarjali z nami ali odgovarjali na naša vprašanja. Zavrtili pa so nam tudi zanimiv

film o svoji sestavljeni organizaciji. Popoldne smo si ogledali olimpijske terene, ki na žalost kolegov iz južnih krajev niso bili zasneženi in jim zato niso pričarali pravega vzdušja. Za »severnjake« so bili pa kar v redu.

Naslednjega dne smo se pogovorili o problemih, ki se pojavljajo v sami naftni dejavnosti in pri našem delu, pa o položaju novinarjev v združenem delu ter o medsebojnem obveščanju in sodelovanju.

Ob koncu srečanja smo si zaželeli »nasvidenje« spomladi v Petrolu.

J. K.

PRIPRAVILI SO KATALOG PROIZVODOV

Koncem januarja 1985 bodo SOZD Petrol in z njim vsa prodajna mesta sestavljene organizacije bogatejša za izčrpno tehnično informacijo, ki jo je Rafinerija mineralnih olj v sodelovanju s strokovnimi službami pripravila v obliki tehničnega kataloga.

Nedvomno bo ta katalog s svojo obsežno vsebino, ki prikazuje splošne podatke, uporabo, kakovostno raven in tipične karakteristike, popolneje informiral prodajni kader in potrošnike o proizvodih naše rafinerije in s tem pripomogel k lažjemu in učinkovitejšemu plasmanu proizvodov.

V uvodu kataloga piše:

»Rafinerija mineralnih olj v Mariboru, članica SOZD Petrol, je ena najstarejših rafinerij v državi. Svojo proizvodnjo s področja predelave naftnih derivatov je pričela že leta 1936 z rafinerijo nafte, se razvijala na področju maziv za motorje in motorna vozila, industrijska maziva in v sedemdesetih letih osvojila standardni proizvodni program, ki ga razvija, dopolnjuje in izboljšuje v skladu s potrebami in specifičnostmi tržišča.

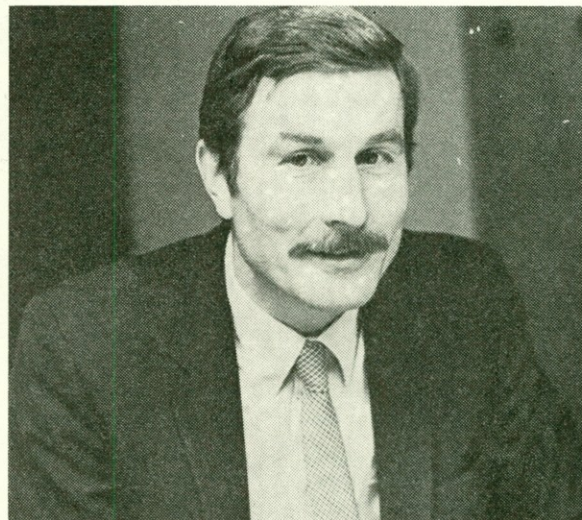
V svojem katalogu predstavlja asortiment kvalitetnih maziv in tekočin za motorna vozila in industrijo ter seznanja kupce z bistvenimi karakteristikami, kvaliteto in uporabo svojih proizvodov, ki so razvrščeni v štiri skupine:

- maziva in tekočine za motorje in motorna vozila,
- maziva za industrijo,
- maziva za posebno uporabo,
- tekočine in sredstva za posebne namene.

Novo imenovanje

Delavski svet DO Istra-benz je na predlog razpisne komisije imenoval za direktorja DO Istra-benz Jordana KLABJANA, dipl. ekonomista.

Tovariš Klabjan je do leta 1975 združeval svoja dela in naloge v delovni organizaciji Istra-benz, od koder je odšel v koprsko občinsko skupščino ter delal kot podpredsednik njenega izvršnega sveta. Nato je postal član poslovodnega odbora za finančno področje v Tomosu, od koder se je lani ponovno vrnil v Istra-benz.

35 let ISTRA-BENZA

Člani osnovne organizacije Zveze sindikatov ISTRA-BENZA smo se zbrali 14. decembra na letnem članskem sestanku. Obenem pa smo zabeležili tudi naš praznik — 35 let obstoja in delovanja naše delovne organizacije.

Poleg članov kolektiva so se odzvali vabilu še upokojenci in gostje iz vodstva SOZD Petrol ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine in Obale.

Predsednik IO OOZS Darij Oblak je najprej podal poročilo. Poseben poudarek je dal delovanju komisij in seveda velikemu prispevku sindikalnih aktivistov pri aktivnostih ob obravnavanju sprememb in dopolnil samoupravnih aktov DO in SOZD.

Rezultati teh aktivnosti so trije uspešni referendumi. Sprejeli smo tudi ostala poročila in potrdili okvirno usmeritev za nadaljnje delovanje OOZS.

Direktor DO Istra-benz je orisal dosednjo prehojeno pot. Naše podjetje je ustanovil tedanji pokrajinski narodnoosvobodilni odbor. V začetku se je

dejavnost odvijala s primitivnimi sredstvi, s konjsko vprego za prevoz derivatov in z ročnimi črpalkami ter s pločevinastimi sodi kot rezervoarji. Kasneje smo pridobili avtocisterno in tovornjak. Skromna delovna sredstva pa je nadomeščala delovna zavest zaposlenih, ki so dolgo vrsto let ves rezultat svojega dela — dobiček nesebično vlagali v krepitev moči na tržišču in v razvoj svojega podjetja. Do danes velja pravilo, da smo gradili in širili podjetje skoraj izključno z lastnimi sredstvi, kar se nam danes krepko obrestuje, saj nismo obremenjeni z dolgovi in visokimi obrestmi nanje. Brez pretiravanja in samohvale lahko rečemo, da uspeh, ki ga je podjetje dosegalo od prvih začetkov pa vse do današnjih dni, težko najde primerjavo v trgovinski dejavnosti.

Pri svojem razvoju smo se srečevali tudi z lokalističnimi nasprotovanji, posebno tedaj, ko smo se odločali za razširjanje našega dela in poslovanja ter poslovnega povezovanja izven ožjih meja Istre, po vsej Sloveniji in na jugoslovanska območja.

Trg je pokazal, da je bila naša organizacijska in poslovna politika pravilna. V normalnih razmerah pri oskrbi z naftnimi derivati, kar je neposredno pogojeno z ugodno devizno bilanco Jugoslavije, se bo ponov-

Zlato plaketo so dobili:

Marjan LJUBEC
Anton JAMNIK
Franc KLENAR
Aleksander KOCJANČIČ
Joakim PUCAR
Jože VERGAN

Srebrno plaketo so prejeli:

Ivan BUBNIČ
Peter ČEH
Milan JAKAC
Tomaž JAKŠIČ
Nazarij KAVALIČ
Izidora KLEMENČIČ
Alojz KOZLOVIČ
Boris KRMAC
Marjan LAMPRET
Srečko LISJAK
Klara MIHALIČ
Emil SABADIN
Janko VADNJAL
Ciril ZAJC

Dobitniki pohval so:

Marin ANGEDIN
Branko BALDAČ
Franc CVETREŠNIK
Franca LIBERO
Julijan GRIŽON
Bruno IVANČIČ
Mirando JURINČIČ
Štefan KOVAČ
Dušan KOVAČIČ
Jože MLAKAR
Aleksander MLJAČ
Srečko MIKLAVČIČ
Janez MIKLAVČIČ
Aldo PETELIN
Franc PETROVIČ
Ivan PODNAR
Branko RAKAR
Dušan STARMAN
Milan SVETE
Peter ŠTEFANC
Ferdinand VONČINA

no vzpostavilo tržišče z naftnimi derivati. Sedanji zastoj v našem razvoju se bo moral ustaviti, ponovno se bomo morali razvijati, seveda v novi organizacijski obliki v okviru sestavljene organizacije Petrol. V sklop dilem našega razvoja spadajo tudi družbeni očitki, ki so bili izrečeni na račun našega prepočasnega vključevanja v integracijske tokove, ki jih nosi s seboj družbeni razvoj našega gospodarstva. V prvi fazi integracijskih procesov, ko je šlo za integracijo, v kateri bi izgubili svojo identiteto, 35-letno delo ter uspešen razvoj, smo rekli svoj odločni ne. Ko pa so se razmere pri oskrbi z naftnimi derivati zaostriale do take mere, da je bila družba primorana sprejeti Zakon o energetiki in Družbeni dogovor o organiziranosti v energetske gospodarstvu Slovenije, smo se zavedali širine družbene problematike pri oskrbi. Zavedali smo se tudi, da smo sestavni del problema pomanjkanja deviz in s tem naftnih derivatov ter da se moramo aktivno vključiti v razreševanje te problematike. Kljub boleči izgubi dela našega kolektiva smo na referendumu 22. decembra 1983 in na drugem, 4. decembra 1984 dokazali, da razumemo sedanje težave naše družbe, ki se kažejo tudi pri oskrbi z nafto in njenimi derivati. Svojo organiziranost smo skupno z DO Trgovina z naftnimi derivati popolnoma uskladili z zahtevami zakona in družbenega dogovora. Splošni družbeni in gospodarski razvoj in ekonomsko stanje naše družbe sta vzroka, da se s 35-letnico obstoja in

JUBILEJNO PRIZNANJE ZA 30 LET DELA V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI PREJME:

1. BERŽAN Jože

JUBILEJNO PRIZNANJE ZA 20 LET DELA V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI PREJMEJO:

1. ALBERTI Angel
2. DRAČA Nikola
3. GRIŽON Julijan
4. GWARDJANČIČ Danilo
5. MIHALIČ Klara
6. ŠTURMAN Dino
7. VADNJAL Janko
8. ZONTA Gvido

JUBILEJNO PRIZNANJE ZA 10 LET DELA V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI PREJMEJO:

1. FATOR Josip
2. GUNJAČ Živko
3. JAKLJIČ Gabrijela
4. JARC Antonija
5. KOPAJTIČ Marija
6. MARKEŽIČ Marjan
7. OBLAK Tomaž
8. POROK Janez
9. STEINER Walter
10. ŠPARANJA Vladimir
11. VIOLA Remigij
12. ZONTA Srečko

delovanja Istra-benza istočasno začenja novo obdobje razvoja te delovne organizacije.

Ob novem letu smo začeli delovati v novi poslovni in samoupravni organiziranosti v sklopu SOZD Petrol. Osnovni spremembi sta teritorialna razdelitev bencinskih servisov in skladišč na obe delovni organizaciji na področju Slovenije ter prenos zagotavljanja količin naftnih derivatov in oskrbe z mazutom v Sloveniji na posebez komercialni sektor v okviru SOZD. Izpeljavo reorganizacije smo začeli pravočasno pripravljati, vanje smo vložili veliko dela, sestankov in razgovorov, na katerih smo reševali mnogo problemov in težav, ki sledijo tako zahtevni reorganizaciji. Zato smo lahko sorazmerno mirno pričakali prvi januar, ko smo po novi organiziranosti pričeli tudi formalno delati.

Direktor naše DO je nakazal še nadaljnje razvojne načrte. Z DO Gostinstvo se bomo vključevali v pomorsko-turistično dejavnost zaradi deviznega priliva in izvozne usmerjenosti naložbe, večje ovrednotenje in izkoriščenost instalacije Sermi, ki je s prvem januarjem pričela delovati v okviru naše DO ter s pomorskimi in tranzitnimi posli. V teku je dejavnosti za izgradnjo kisikarne, obenem pa razmišljamo o novi dejavnosti, to je o oskri obal-

nega področja s trdim gorivom, za kar pa bomo še proučili možnosti. Ne nazadnje razmišljamo o vlaganju v lastno usposobljenost in organiziranost za hitrejšo in kvalitetnejšo obdelavo in prenos podatkov v enoten informacijski sistem SOZD.

Ob koncu govora se je direktor zahvalil vsem — nekdanjim in sedanjim članom kolektiva in prenos podatkov v enoten informacijski sistem SOZD.

Ob koncu govora se je direktor zahvalil vsem — nekdanjim in sedanjim članom kolektiva in prenos podatkov v enoten informacijski sistem SOZD.

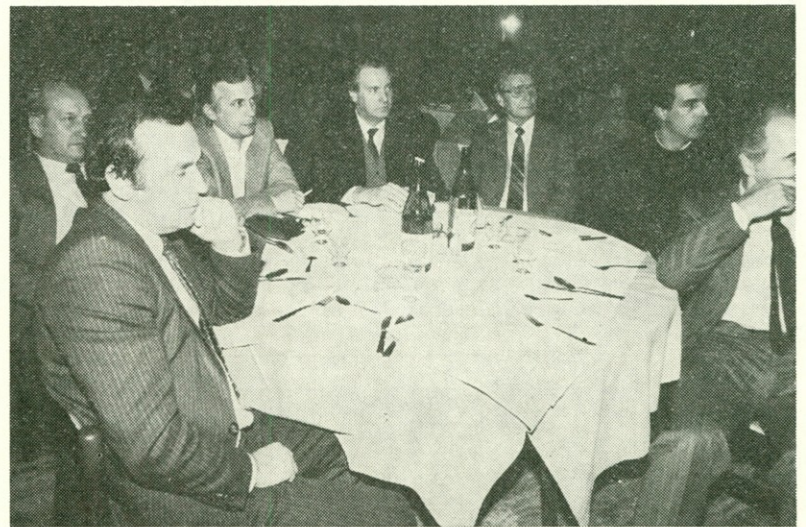
Prisotne so pozdravili še podpredsednik poslovnega odbora Željko Železnik, predsednik Skupščine občine Koper Janko Kosmina, ki je bil do nedavnega direktor Istra-benza in podpredsednik občinskega sveta ZSS Koper Ivan Pišlar.

K svečanemu vzdušju je pripomogel tudi skromen kulturni program, v katerem so sodelovali oktet iz Škofij, recitator Stane Rztresen iz SSG Trst in humorist Andrej Jelačin. Po večerji so se prisotni lahko zavrteli ob glasbi ansambla Platana. Čeprav nam je tudi tokrat ponagajalo vreme in se članskega sestanka niso mogli vsi udeležiti, je potekal v prijetnem vzdušju, čeprav v varčnem in stabilizacijskem duhu.

Razšli smo se v upanju, da se bomo še kdaj dobili v taki zasedbi, ne glede na to, da bo po novem letu del kolektiva v drugi delovni organizaciji.

B. M.

Foto: A. Hočevnar

PREDSTAVLJAMO

Zvoneta Kosmača

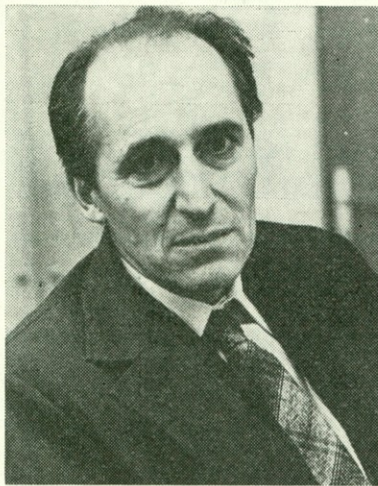
»O delu v Petrolu bi marsikdo lahko več povedal kot jaz, saj sem po stažu v tej OZD še razmeroma mlad,« mi je dejal že po telefonu. Res, pred sedmimi leti je prišel iz Viatorja, kjer je bil vodja učencev v gospodarstvu. V Petrolu pa se je prijavil na razpis za tehničnega vodjo v temeljni organizaciji Avtopark — delavnica, od koder je po reorganizaciji prešel v TOZD Vzdrževanje in investicije kot vodja priprave dela — drugačen naziv, vendar enako delo. Izvajanje nalog ne bi bilo niti preveč naporno, če... Če bi imel vse, kar je za vzdrževanje potrebno — material, nadomestne dele — tako pa so težave na vsakem koraku in vsi skupaj si morajo pomagati, kakor pač morejo in znajo; včasih pa tudi »čarajo«. Seveda imajo tudi naprave že častitljivo starost in za marsikatero niti ne bi mogli dobiti nadomestnih delov, ker jih ne izdelujejo več.

»A to so problemi, ki jih že vsi poznajo...«

Da, zato sva nadaljevala pogovor o drugačni temi. O planinarjenju.

»Leta 1953 sem šel z nekim znancom, starejšim planincem, na Veliko planino in od takrat sem zastrupljen. Drugi del mojega življenja je posvečen samo planinam. Lahko rečem, da so mi odprle nov svet.« Nima kakšnih posebnih točk, ki bi jih raje obiskoval kot druge, dobrodošla mu je vsaka vzpetina,

na kateri je lahko z naravo, svoboden, sproščen, vsako srečanje s naravo je posebno doživetje, ki mu podari nekaj novega. Tudi ženo je spoznal v planinah. »Ponjo sem šel na Triglav. Potem sva kar precej skupaj prevandrala.« Tudi otrokoma je kmalu pokazal lepoto

planin, sinu je bilo osem, hčeri pa šest mesecev, ko sta prvič 'zadihal čist zrak'. »Mislim, da sem jima dal največ s tem, da sem jima vcepil ljubezen do narave in hribov.«

Pred enajstimi leti je bil Kosmač med ustanovitelji planinskega društva Viator, katerega član je še vedno, postal pa je tudi planinski vodnik. V šoli planinske zveze, ki jo je obiskoval, je dobil prve napotke o problemih in težavah, s katerimi se srečujejo planinci. »Prej smo hodili okrog kot trop ovac, v tečaju pa so nam povedali, da se moramo vedno vsi ravnati po najslabšem, ne po najboljšem.« Tudi nekaj osnovnega znanja o reševanju so pridobili, pa o prvi pomoči in še marsikaj.

In kakšne so največje nevarnosti, ki prežijo na planinca?

»On sam. Ko kupi dobre čevlje in lep nahrbtnik, misli, da

je že dober planinec.« V resnici pa se je potrebno prej ogromno naučiti in se ravnati po navodilih izkušenega. Potrebno je pozabiti tudi na alkohol, čeprav se pri nekaterih že udomačuje. Nevarnosti prežijo pozimi in poleti. Človek spregleda lahko eno samo malenkost in že je nezgoda tu. Gorska reševalna služba pa potem analizira vsako nesrečo in pošlje svoje ugotovitve članom, tako da se dobesedno učijo na nesrečah drugih. In se tudi s tem — poleg vsega drugega — vedno znova izobražujejo.

Hoja po planinah pa prinaša tudi številna srečanja z živalmi.

»Če hodiš pravilno, jih lahko veliko srečaš. Pred nedavnim nas je bila cela skupina, ko smo nenadoma zagledali trop gamsov. Bilo jih je več kot dvajset. Samo spogledali smo se in brez besede posedli, in živali se niso vznemirile. Eden od odraslih

gamsov je stal na straži, ostali so se mirno pasli, kozlički pa so se brezskrbno izgrali in prekopicavali. Kaj vse so počeli.

Včasih vidimo tudi orla, a le od daleč. Ko vzleti, se vzpne v višave, naredi dva, tri kroge — a ne leti, temveč jadra — nato pa izgine izpred oči. To so nepozabni trenutki!«

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

MIRKE KNEZ

se zahvaljujem vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Še posebej se zahvaljujem sodelavcem DO Istra benz — SEZD komercialne za izredno razumevanje.

Marta Blaškovič

V Delovni skupnosti skupnih služb SOZD smo pripravili letni članski sestanek osnovne organizacije sindikata, ki pa ga zaradi pomanjkanja sredstev nismo popestrili z družabnim srečanjem. Na seji smo obravnavali poročilo o delovanju osnovne organizacije ter njenih organov v letu 1984 in sprejeli predlog letnega delovnega načrta za leto 1985. Razpravljali smo tudi o zaključkih 9-mesečnega poslovanja, o problematiki srednjeročnega in dolgoročnega planiranja ter o uresničevanju gospodarske stabilizacije. Ob koncu smo namenili pozornost tudi naši nalogi za zagotavljanje socialne varnosti naših delavcev ter njihovih družin.

M. B.

Na prvi seji novoizvoljenega koordinacijskega odbora sindikata SOZD Petrol so sprejeli poslovnik o organizaciji in delovanju KOS, poročilo o delu izvršnega odbora KOS za obdobje od programsko-volilne seje do konca leta 1984 ter poročilo o delu KOS za preteklo enoletno obdobje, poleg tega so razpravljali o programu dela koordinacijskega odbora.

Ob zaključku leta

V obratih DO Gostinstvo so se sredi decembra končali jesenski oziroma zimski tedni kulinarike, ki so proti pričakovanju dokaj dobro uspeli, delno verjetno že zaradi tradicije, delno pa zaradi pravilne izbire. V nekaterih obratih je bil obisk nekoliko slabši ob tednu jedi iz soje. Jedi nam pač še niso domače, so pa perspektivne in bomo z njimi še poskušali!

Najbolj noro noč v letu smo organizirali v Čatežu in Pod-

lehniku po 2200 din na osebo in v Tepanjah po 2000 din na osebo. povsod ob živi glasbi, spominskih kozarcih in še čem.

Po vsem sodeč so cene primerne, saj so bile do sredine decembra razprodane vse restavracije — skupno nekaj preko 1000.

V navedenih obratih je bilo rajanje tudi 2. januarja, ko je bilo treba plačati le nekaj konzumacije — na račun glasbe.

ININA DELEGACIJA NA KITAJSKEM

SPORAZUM O NAKUPU NAFTE

Delegacijo SOZD INA, ki je decembra obiskala LR Kitajsko, je sprejel tudi podpredsednik vlade Kang Shi En.

Med bivanjem v Pekingu je podpisala sporazum o nakupu 200 tisoč ton nafte in dogovor o prodaji 30 tisoč ton umetnih gnojil. Poleg tega se je pogovarjala o razširitvi sodelovanja.

Tudi v osnovni organizaciji sindikata skupaj

Na osnovi sklepov obeh izvršnih odborov sindikata je bila 21. decembra lani skupna letna seja osnovne organizacije sindikata TOZD Trgovina na drobno in poslovne enote Celje TOZD Trgovina na debelo.

Na dnevnem redu je bilo poročilo o delu obeh osnovnih organizacij, nadzornega odbora in o finančnem poslovanju, usmeritve za delovanje osnovne organizacije v letu 1985 ter finančni načrt, obravnava predloga bodoče organiziranosti sindikata ter ocena referenduma o sprejemanju samoupravnih aktov. Letno sejo smo imeli predčasno, celotno gradivo s poročili, usmeritvami ter predlogom sklepov pa smo poslali v vse organizacijske enote — bencinske servise in sindikalne skupine. Skupna letna seja, na kateri so bili poleg članov PE debela prodaja prisotni še člani izvršnih odborov OOS TOZD

Trgovina na drobno, je bila le »zbir« že izvedenih letnih sej po terenu, potekala pa je v delovnem vzdušju.

Obe poročili o delovanju OOS v letu 1984 sta zajemali predvsem aktivnosti, in sicer na področju razprav in sprejemanja zaključnega računa in periodičnih obračunov, krepitev in razvijanja samoupravnih odnosov — izvedbe referenduma, volitev, razprav na podlagi samoupravnih aktov, socialne varnosti delavcev, letnega oddiha, športa, rekreacije, organizacije proslav, ekskurzij, izletov, obdaritev, dela delegacij, občasnih akcij in podobnega.

Tudi sam program usmeritev za delovanje osnovne organizacije sindikata v letu 1985 je sestavljen pestro, opredeljen z roki in nosilci posameznih zadolžitev, sicer pa grajen na skupnih osnovah bodoče organiziranosti sindikata v Celju.

Kot glavne aktivnosti smo si zadali skrb za povečano rast in smotrnejšo produktivnost dela, smotrno združevanje dela in sredstev znotraj TOZD, DO in SOZD, zmanjševanje vseh oblik splošne in skupne porabe in zmanjševanje stroškov nasploh, enakomerno preskrbo trga s tekočimi gorivi in ostalim prodajnim blagom, hitrejšo uveljavljanje sistema delitve po delu in doseženih rezultatih dela, dohodkovno povezovanje v soodvisnih TOZD na ravni DO, priprave na volitve — kandidacijske postopke, strokovno usposabljanje vseh struktur delavcev, socialno varnost delavcev, šport, rekreacijo in letni oddih, pravočasno, učinkovito in za delavce sprejemljivo informiranje.

Posebej pa je bila poudarjena potreba po povezovanju in sodelovanju osnovne organizacije s konferenco OOS in z občinskim svetom sindikata. Glede na uspešno opravljen referendum in nove oblike organiziranosti nove regijske temeljne organizacije, torej združitve dosedanje TOZD Trgovina na

drobno in poslovne enote debela prodaje v novo regijsko tvorbo TOZD Trgovina Celje smo na letni seji soglasno sprejeli sklep o združitvi osnovne organizacije sindikata TOZD Trgovina na drobno in PE Celje iz TOZD Trgovina na debelo v eno osnovno organizacijo na ravni nove regijske temeljne organizacije TOZD Trgovina Celje. Na seji smo sklenili, da bomo do rednih volitev v letu 1985 združili oba dosedanja izvršna odbora. Za predsednico združene osnovne organizacije sindikata smo imenovali Erno Drogenik, dosedanjo predsednico OOS PE debela prodaja, za namestnika pa Stanka Užmaha, dosedanjšega namestnika predsednika OOS Trgovina na drobno.

Ob zaključku seje smo si bili enotni, da sta obe osnovni organizaciji dosedanje delo uspešno opravili in da so pred novo združeno osnovno organizacijo sindikata nove in obsežne naloge, za katere upamo, da jih bomo tudi v prihodnje zadovoljivo in enako uspešno opravliali.

C. Pirš

Leto je naokrog in spet je pred nami Petrolov smučarski dan, ki ga tokrat organizira kranjska temeljna organizacija Trgovina. Da se boste lahko telesno in duševno čim bolj pripravili, da ne boste prišli na start neogreti, pa da ne boste mogli za svoj slabši rezultat dolžiti organizatorjev, češ da so vas prepozno obvestili o tekmovanju, vam že zdaj sporočamo, da se bomo srečali v drugi polovici februarja — najverjetneje 23. — v Kranjski gori.

SREČNO!

Novoletna srečanja z našimi upokojenci so postala že tradicionalna

V spomin!

Koncem leta 1984 smo se zbrali na koprskem pokopališču, da bi se poslovili od dolgoletnega sodelavca in nekdanjega direktorja Istra benza Antona VODOPIVCA.

Delavci Istra benza so bomo vedno spominjali človeka, ki je od leta 1951 pa vse do 1974 uspešno vodil podjetje. Vodstvo je prevzel v času, ko smo delali še s primitivnimi sredstvi, on pa je s svojim delom pripomogel, da je danes Istra benz veliko organizirano podjetje. Vedno je zastopal stališča, da je treba skrbeti za razvoj z lastnimi sredstvi. Po njegovi zaslugi lahko njegovi nasledniki s ponosom gledamo na sicer težko prehojeno pot, saj kolektiv do danes ni nikoli zašel v težave, oziroma je vedno našel pravo pot naprej. Ksjub velikim osebnim obremenitvam je vedno poiskal čas, da se je s sodelavci pogovoril o problemih in jih

pomagal uspešno reševati. Še kot upokojenec se je rad vračal v kolektiv, v katerem je pustil svoja najbolj uspešna leta in se z nami veselil delovnih uspehov.

Člani kolektiva Istra benza se bomo Antona Vodopivca spominjali kot ne-

umornega delavca in borca za samoupravne pravice delovnega človeka ter se mu s tem skromno oddolžili za vse, kar je naredil za nas.

Kolektiv Istra benza
Koper

Gasilci so se organizirali

DO Transport Ilirska Bistrica je postala bogatejša še za eno ustanovo. Dolgoletni predsednik OGZ Ilirska Bistrica Ado Muha je pred vhomom v našo gasilsko orodjarno prerezal trak ter izročil ključne orodjarne delavcem požarne varnosti.

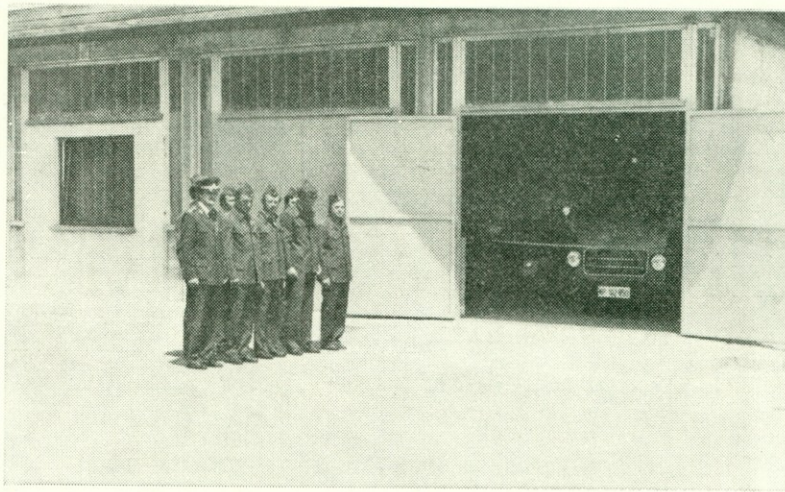
Ustanovni občni zbor je bil šele pred dobrimi tremi leti. Predvsem je bil to velik dan za OGZ Ilirska Bistrica, ker smo bili edina delovna organizacija na področju naše občine, ki ni imela organizirane službe za varstvo pred požarom.

Verjetno pa niso bili odgovorni organi v Transportu tako veseli, ko smo jih zadolžili, da ustanovijo to pomembno službo. Najbrž se moramo zahvaliti samo sreči, da pravzaprav vse do leta 1974, ko je eksplodirala avtocisterna in po tem dogodku prav do danes praktično nismo doživeli nobene nesreče, ki bi ogrožala človeška življenja oziroma povzročila materialno škodo. Vsekakor gre zahvala za to delavcem TOZD Avtoservis, ki so zadušili vsak požar, teh pa ni bilo malo. Da je bila požarna varnost na visoki ravni, povedo tudi podatki, da so vozniki te DO med opravljanjem svojih dolžnosti reševali človeška življenja ter preprečili večje število požarov na osebnih, pa tudi družbenih vozilih v cestnem prometu in sicer samo z dvema oziroma s štirimi gasilnimi aparati na prah Se, ki jih imajo v vozilih.

Nedvomno pa so k realizaciji požarne varnosti v Transportu pripomogli vse večji katastrofalni požari po svetu, sicer pa bo do popolne afirmacije te službe potrebno vložiti še veliko truda. Trenutno so na razpolago dva poklicna gasilca ter gasilni tehnik, v prvi polovici leta 1985 pa naj bi zaposlili še dva poklicna gasilca, tako da bi imeli v drugi polovici leta 24-urno gasilsko stražo. S tem smo dosegli cilj, ki je bil zastavljen na ustanovnem občnem zboru.

Delavci požarne varnosti razpolagajo z dokaj skromnim gasilnim orodjem ter sredstvi, dovolj pa je gasilnih aparatov vrste Se, Sa ter CO₂, ki so nameščeni v posameznih oddelkih delovne organizacije. V gasilski orodjarni imajo pripravljene tri aparate na prah S 60 ter prevozni aparat S 250. Za prečrpavanje vnetljivih tekočin pa je pripravljen aparat s črpalko. DO je obdana z zunanjim in notranjim hidrantnim omrežjem, vendar z dokaj nizkim pritiskom, tako da si ob požaru z njim ne bi kaj dosti pomagali. V začetku leta 1985 si delavci prizadevajo, da bi kupili ročnik na težko peno ter penilo in na najbolj ogroženih mestih naj bi stali dve cisterni po petnajst kubikov vode.

Želje oziroma zahteve niso tako absurdne, da jih ne bi mogli realizirati, sicer pa bi se požarna ogroženost v Transportu bistveno zmanjšala.

Gasilska desetina pred gasilsko orodjarno

Predsednik OGZ Ilirska Bistrica Ado Muha je prerezal trak pred vhomom v orodjarno

S sireno gasilskega kombija je bilo oznanjeno odprtje gasilske orodjarne

Ogled gasilskega orodja ter drugih zanimivosti v prostorih orodjarne

Naši delavci ob dnevu Republike

CELJANI

Po dogovoru in po sklepu izvršnega odbora sindikata TOZD Trgovina na drobno in TOZD Trgovina na debelo, poslovna enota Celje smo ob letošnjem 29. novembru organizirali skupno proslavo, katere so se udeležili člani obeh delov Petrola

bomo brez dvoma kos tudi težkim nalogam in težavam. Še bolj kot prej bomo morali upoštevati Titove misli, ki jih je ob takih praznovanjih pogosto ponavljal, da smo lahko zmagoviti takrat, kadar se opremo na lastne ljudske množice, kadar zaupamo delovnim ljudem in v političnem sistemu krepimo

v Celju, pa tudi šoferji iz TOZD Avtopark, ki vozijo na tem področju Slovenije.

Proslava je bila v Restavraciji Tepanje v prijetnem in prazničnem okolju. Da bi bilo vzdušje čim bolj praznično, smo program proslave, ki je bil sestavljen tako, da so v njem sodelovali delavci iz obeh delov Petrola, popestrili s pevskim kvintetom, ki je z izvirno in ubrano skladbo dopolnjeval proslavo.

Uvodne misli govora so poudarile pomen proslave, pa tudi gospodarski in ekonomski položaj naše temeljne organizacije in naloge, ki so pred nami. Nekaj besed je bilo posvečenih predvsem sedanjemu trenutku, pa tudi obdobju, ki je še pred nami in gotovo ne bo lahko. Toda z dobrim in odgovornim ravnanjem nas vseh

mo vlogo samoupravljalcev in združenega dela.

Na proslavi so dobili priznanja delavci, ki združujejo delo v Petrolu 10, 20 ali celo 25 let, v znak hvaležnosti za njihovo delo in spoštovanje so bile izrečene besede pohvale za prispevek posameznikov pri graditvi in ustvarjanju Petrola, da se je lahko izoblikoval v tako organizacijo, kot jo zdaj imamo.

Da bi bilo praznovanje čim bolj pristno povezano z minulim delom, smo povabili na srečanje tudi upokojence, ki so se odzvali v velikem številu. Srečanja z njimi smo bili še posebej veseli, saj se zavedamo, da so prav tako del Petrola in da svoje delovne moči žrtvovali za njegov razvoj.

C. Pirš

KRANJČANI

Bilo je približno pred desetimi leti, ko smo delegati takratnega delavskega sveta poslovne enote Ljubljana izvedeli, da ne bo skupne proslave v Petrolu v počastitev dneva Republike kot je bilo vedno v navadi. Dva delegata z Gorenjske sva se na poti proti domu dogovorila, da Gorenjci te tradicije in te slovesnosti ne bomo zanemarili. Nato smo se še istega popoldneva dogovorili, da bomo naslednjega dne organizirali krajšo slovesnost s skupno večerjo, ki jo bomo sami financirali. Kot smo se dogovorili, tako je tudi bilo. Pevci iz bližnje vasi so nam zapeli nekaj slovenskih pesmi, ansambel Žilih pa nam je igral za vesel in zabaven večer. Tako se je ta slovesnost z družabnim večerom gorenjskih Petrolovcev tradicionalno nadaljevala in obdržala vse do danes. Upamo in želimo, da se bo še mnogo let.

kal, posamično pa rutinirani Giacomelli. Ob tem naj omenim še goste izven konkurence, ki so prišli iz Istra-benza iz Medvod, in bi nam v konkurenci odnesli prvo mesto tako ekipno kot posamično.

V kulturnem programu smo se spomnili sodelavcev, ki so bili 10 ali 20 let zvesti Petrolu, pa tudi upokojencev. Vsi prisotni so potrdili svoje razpoloženje v petju in plesu, ki je trajal tja do jutranjih ur, ko smo se spomnili, da bi morali še nekoliko počivat, da bi si pridobili novih moči za delovni dan, ki se je že svital.

J. Baloh

PLINAŠI

26. novembra so člani kulturnega odbora ter delavci DO Zemeljski plin priredili proslavo ob dnevu Republike ter jo povezali z otvoritvijo razstave akademskega slikarja Vladi-

Letošnje slovesnosti v hotelu Lovec na Bledu, kjer smo že tradicionalni gostje, so se udeležili direktor DO Trgovina za naftnimi derivati Urban Dermastija, njegov pomočnik Janez Umek, direktor trgovinine DSSS Alojz Udovič ter v.d. direktorja naše temeljne organizacije Franc Tolar. Po krajšem kulturnem programu, ki ga je pripravil odbor pod vodstvom predsednika sindikata Ivana Tomca, se je začelo veselo praznovanje rojstnega dne naše samoupravne socialistične države. Da bi bilo to slavje čim bolj slovesno, je sindikat nekaj dni prej pripravil tekmovalje v kegljanju. Tekmovali smo ekipno in posamično. Ekipno so zmagali Tržičani in si s tem priborili prehodni po-

mirja Pirnata, skromno pojedino in seveda z zabavo in plesom.

Pa naj najprej povem nekaj o dejavnosti kulturnega odbora. Člani se sestanejo ob zaključku vsakega leta in izdelamo plan dela, prireditvev, razstav v Galeriji. Predvidimo tudi finančna sredstva, ki jih bomo potrebovali za izvedbo svojega načrta. Lahko si predstavljate, koliko pogovorov je potrebno, da pripravimo razstavo, jo realiziramo in da smo zadovoljni vsi, avtor, člani odbora in predvsem naš kolektiv. Nema lokrat tudi sam nivo razstave ali avtor del ter otvoritev pripomorejo k uspehu. Praksa je pokazala, da je udeležba največja, če povežemo otvoritev s kakšnim kulturnim dogodkom ozi-

roma s kratkim kulturnim sporedom.

Za organizacijo daljših praznov se odločamo le enkrat na leto, kar smo storili tudi letos. Morali smo sestaviti okviren program, določiti vodjo, izvajalce, zadolžitve za posamezna področja. Ob takih prireditvah je število stalnih članov kulturnega odbora premajhno za posamezne priprave in za izvedbo programa v celoti, zato predlagamo tudi druge sodelavce, ki nam radi priskočijo na pomoč. V program proslave smo vključili tudi učence osnovne šole Milan Mravlje, ki je v našem okolišu in seveda ženski pevski zbor Petrol.

Na slavnostni dan je bil najprej občni zbor sindikata, nato pa kulturna prireditev. Za povezavo programa je poskrbel Milan Geržina, ki je prebral nekaj misli o pomenu praznika. Nato so pionirji in mladinci osnovne šole Milan Mravlje zapeli nekaj pesmi in ob spremljavi harmonike povedali nekaj recitacij. Za njimi so prišle na

oder članice našega pevskega zbora z dirigentom Damjanom Tozonom na čelu, in medtem, ko so pele, smo v sosednji sobi pogostili pionirje in dijake ter profesorje in ravnatelja osnovne šole.

Tovariš Geržina je povedal, da ob dnevu Republike običajno voščimo delavcem, ki praznujejo jubilej svojega dela v Petrolu ter pozval predsednika poslovnega odbora Lojzeta Blenkuš, da je podelil priznanja ob desetletnici dela v naši sestavljeni organizaciji Mariji Bogataj, Mariji Rajk in Jožetu Alencu. Za 25-letno zvestobo Petrolu pa je prejel priznanje direktor DO Zemeljski plin Vinko Wernig.

Vsem nagrajencem in ostalim prisotnim je ženski pevski zbor zapel dve pesmi, predsednik IO sindikata Jože Peterka je izročil upokojencem skromne nagrade, Milan Geržina pa je nato povabil prisotne k odprtju razstave portretov akademskega slikarja Vladimirja Pirnata.

Nitka

Jesensko veselje

Po dokaj naporni turistični sezoni in dobrih poslovnih rezultatih devetmesečnega poslovanja TOZD Trgovina na drobno Kranj se je IO OOS naše temeljne organizacije odločil, da bo v oktobrskih dneh organiziral enodnevni izlet. Delno naj bi bilo to strokovno potovanje, delno pa sprostitev za Gorenjce, utrujene od poletne sezone.

Tako nas je te oktobrske sobote prebudilo lepo jutro, čeprav je ljubljanski radio obljubljal, da bo vreme megleno in deževno. Toda tudi to ne bi ustavilo gorenjskih izletnikov, ki so se podali na pot iz Kranja preko Trojan v Celje. Seveda se nismo mogli odpovedati dobrotam trojanskih gostincev in Alpetourov avtobus se je moral za pol ure ustaviti, da smo napolnili želodce z dobrimi krofi. Prijazna in vsa v soncu nas je pozdravila Žalska dolina. Kar prehitro smo bili v Celju, kjer smo poiskali Petrolovo skladišče. Tukaj je še bolj toplo posijalo jesensko sonce ob prijaznem sprejemu ki so nam ga pripravili celjski sodelavci z direktorjem Privškom na čelu. Z navdušenjem smo si ogledali to najnovejšo Petrolovo — družbeno pridobitev ter potihoma vzdihovali, zakaj česa takega nimamo na Gorenjskem.

Ob ogledovanju lepo urejene skladišča smo pozorno poslušali razlago sodelavca iz Celja in trdno tiščali pesti v žepe, da ne bi kaj odnesle. Ob veselem odhodu po kratki zaskusi nam je potem direktor mirne vesti lahko dejal, da so takoj naredili inventuro in ugotovili, da jim po odhodu Gorenjcev ni nič manjkalo.

Dobro razpoloženi smo se odpeljali do motela Čatež, kjer so nas postregli hitro in dobro, tako da bi vsa turistična Evropa kot veletok drla v Jugoslavijo, če bi vsi jugoslovanski gostinci vedno tako stregli. Po

prijetnem in dobrem kosilu smo se okopali in rekreirali v Čateških toplicah, ki jih toplo priporočamo vsem Petrolovcem. No, ker dneva še ni bilo konec, nam je direktor motela Čatež Ludvik Hren organiziral piknik v naravi.

Pospremil nas je do zidanice in nas predstavil gospodarju, ki nas je pričakal s polnimi sodi domačega cvička in visečimi kosi pršuta izpod stropa. Veselje in razpoloženje se je stopnjevalo iz ure v uro, posebno pa še tedaj, ko je naš harmonikar Martin potegnil za meh, neznan talent Ivan Tomc pa ga je spremljal z žlicami. Ker pa lakota še vedno ni bila potešena, nam je gostitelj spekel slastnega odojka. Veselja, plesa, glasbe, jedi in pijače kar ni bilo konca. Toda utrujenost nas je premagala in v poznih večernih urah nas je avtobus odpeljal proti domu.

J. Baloh

NOVICE IZ SVETA

POTREBOVALI BODO NOVE REZERVE

Če bodo hoteli Kitajci obdržati sedanjo raven proizvodnje nafte, bodo morali poiskati v naslednjih osmih mesecih nova podvodna nahajališča. Zdaj črpajo skoraj izključno na kopnem, letno pa pridobijo okrog 108 milijonov ton. Do zdaj so vložili v podvodne raziskave zelo malo denarja, predvidevajo pa, da bodo zahtevale investicije v raziskave in eksploatacijo do leta 1990 kar 20 milijard dolarjev.

KRIZA RAFINERIJ

Mednarodna organizacija dela opozarja, da bo zaradi manjšega povpraševanja po naftnih derivatih in zaradi »globokih sprememb v industriji predelave« prizadeto zaposlovanje v naftni industriji. Rafinerije od Rotterdama preko Philadelphije do Singapura imajo zaradi tehnoloških sprememb in manjše porabe vse manj dela, poleg tega pa jim povzročajo preglatvice proizvajalke nafte, ki so začele same in po konkurenčnih cenah predelovati »črno zlato«.

Zaradi naftnih skokov v 70. letih se je v Zahodni Evropi, ZDA in na Daljnem vzhodu predelava zmanjšala za okrog 40%. V zadnjih treh letih so zaprli okrog sto zastarelih rafinerij, enaka usoda pa čaka še večje število tovrstnih naprav.

Krajina Škofje Loke in njene okolice so motivi, ki jih je na samostojni razstavi v Petrolovi poslovni stavbi predstavil Stane OBLAK. Po poklicu je gradbeni tehnik, s slikarstvom pa se ukvarja le ljubiteljsko. Likovno ustvarjanje mu daje namreč najboljše možnosti za umetniško izpovedovanje. Slikarja ne moremo šteti med samouke, saj se je likovno izpopolnjeval na večerni šoli Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, kar je pripomoglo k dvigu kvalitete njegovega ustvarjanja.

Kako pobegniti pred škodljivimi vplivi civilizacije?

Kemija je vsemogoča! Med drugim nam je razen nešteti koristnih proizvodov ponudila tudi senčne strani svoje zmogovite poti. Mednje sodita žveplo in svinec, ki sta neizogibna spremljevalca proizvodnje in uporabe petrolejskih proizvodov. Problemi zaščite okolja postajajo vsak dan bolj pereči. Pri tem ne gre pozabiti, da so v nekaterih državah problem onesnaževanja rek in s tem ribištva skoraj dokončno rešili in je danes ribištvo na Renu na nekdanji ravni in so se ribe ponovno naselile v Temzi.

Sankcionirane predpise o uporabi rečnih voda v industrijske namene v nekaterih državah dosledno izvajajo in velja pravilo, da mora podjetje vodo, ki si jo izposodi iz reke, vrniti enako čisto kot jo je prevzelo.

Medtem ko je bilo na področju zaščite voda storjenega že veliko, pa je področje zaščite atmosfere katastrofalno zanemarjeno. Celo v strokovnem časopisju zasledimo bore malo podatkov o tem, kako razdiralno in uničujoče vpliva kisli dež na bolehanje in odmiranje gozdov, predvsem iglavcev, kot posledica kurjenja z gorivi, ki vsebujejo žveplo. Če pomislimo, da porabi Evropa letno 700 milijonov ton surove nafte, ki vsebuje povprečno 1% žvepla, pomeni to, da zgori letno 7 milijonov ton žvepla, najmanj toliko pa ga pridelamo tudi s kurjenjem premoga.

Splošen porast industrijske proizvodnje je zahteval tudi povečanje dobav energije in tako smo dosegli današnjo, samo navidezno zavirljivo življenjsko raven, ki temelji na osvoboditvi človeka od težkega fizičnega dela, vendar ima tudi nezavirljive posledice.

Širijo se glasovi, da bo Evropa prisiljena posekati tretjino bolnih gozdov, kar se seveda

ne da nadoknaditi v nekaj letih. Tudi pri nas nastaja podobno stanje, pa čeprav je potrošnja energije na prebivalca manjša v primerjavi z drugimi deželami. Kolega gozdar mi je na vožnji skozi postojske gozdove kazal mnoga obolela drevesa, za katera si sam ne bi mogel misliti, da je z njimi kaj narobe. Tako imenovane sušice se vrstijo ena za drugo, pri poseku pa se izkaže, da je les že pričel trohneti.

Kako ustaviti uničevalni vpliv žveplene kisline, ki nam jo dež potisne na gozdne površine? Obstaja pojem desulfurizacije, tj. odstranjevanje žvepla in surove nafte in petrolejskih proizvodov. Žveplo je koristno in zaželeno samo pri bitumenu, ker izboljša kakovost, škodljiv pa nikakor ne more biti, ker ga ne kurimo. V vseh ostalih primerih pa je škodljiv in bi ga morali odstraniti iz tekočih goriv.

Tehnologija desulfurizacije je poznana, toda kaj, ko je draga — vsaj izgleda tako, ker kalkulacije za stroške desulfurizacije v primerjavi s škodo, ki nastaja, še nisem zasledil. Lahko da primerjava obstaja, prepričan pa sem, da je ovira pri dosledni izpeljavi desulfurizacije draga investicija, katere se rafinerije branijo, ker zaenkrat še niso zakonsko zadržane za zaščito okolja.

Nekatere rafinerije odstranjujejo žveplo iz plinskega olja, medtem ko žveplo v mazutu, tj. ostanku destilacije, ostaja zbrano v visokem odstotku 1 do 5. Le redke rafinerije odstranjujejo žveplo iz mazuta, ker zahteva znatnejša vlaganja in večjo energetsko potrošnjo.

Problem zastrupljanja najbližje okolice z dimnimi plini z veliko vsebnostjo žveplene dvokisa so poskušali rešiti z gradnjo do 30 m visokih dimnikov, kar pa ni prineslo pravega uspeha — dimni plini so bili razdeljeni na širše območje in ne le nad ozek pas nad mestom, torej so jih samo odstopili sosedom.

Z odpravo individualnih kurilšč z oljem in premogom ter prehodom na toplovodno in električno kurjavo so v Londonu sicer odpravili meglo, ne

pa tudi žveplene kisline, ker zgorevanje v velikih kuriščih toplarn in elektrarn pod strokovnim nadzorom in mernimi instrumenti zmanjšuje sicer nastajanje monoksida in saj, vprašanje žvepla pa ostaja še naprej narešeno. Nekaj sto marmornih kipov na katedrali v Milanu je bilo nevarno ogroženih. Kislina je razjedala marmor. Želja po očuvanju umetniške vrednosti je prisilila mestne očete, da so celo katedralo zaščitili s parafinsko prevleko. Prihodnost bo pokazala, koliko je ta zaščita uspešna in trajna, vsekakor pa se na ta način ne da obvarovati gozdov. Znano je tudi, da pločevinosti žlebovi in strešne obrobe v mestih hitreje rjavijo kot na podeželju, kjer ni tako velike koncentracije žveplene kisline.

Začenjajo se tudi ostre debate, da Nemci s svojo veliko porabo mazuta in s tem žvepla, dobavljajo Sovjetski zvezi kisel dež in ne obratno, ker pač veter tako piha. Gospodarsko političnim in vojaškim razgovorom o širini priobalnega pasu, o strateških pogojih in vsemirju se je pridružilo še obravnavanje pravic in dolžnosti v atmosferi. Tako postaja problem žvepla političnega pomena, za katerega se bodo verjetno začeli polagoma zanimati različni forumi cele Evrope kot npr. komiteji za zaščito okolja, gospodarske zbornice, raziskovalne institucije itd., rafinerije pa se bodo prilagodile novim, zakonsko določenim razmeram in potrebam za gradnjo naprav za desulfurizacijo.

Petrol s samo distribucijo ne more v tem pogledu ničesar spremeniti ali izboljšati, kvečjemu lahko podpre predloge in da svojo pristanek za čimprejšnjo uvedbo desulfurizacije.

T. Tomšič

Prišli - odšli

Prišli:

DO Trgovina z naftnimi derivati

TOZD Trgovina na drobno — Kranj — Cveto Erjavec, prodajalec

TOZD Trgovina na drobno Maribor — Branko Sovič, prodajalec

TOZD Trgovina na debelo, poslovna enota Celje — Frančiška Kroflič, snažilka, Persa Blagojevič, administrator

DO Rafinerija mineralnih olj

Tatjana Kovše, administrativni referent, Stanislav Strajnshek, proizvodno-transporthilavac, Dušan Ivičak, ključavničar - varilec

DO Gostinstvo

TOZD Motel Čatež — Alfonz Krovič, natakar, Janez Benkoč, kuhar

TOZD Motel Lom — Emina Osmičević, kuhinjska delavka

DO Trgovina z naftnimi derivati

TOZD Trgovina na debelo, poslovna enota Zalog — Milan Burnik, samostojni referent, pokoj

Opomba — verjetno bo marsikdo opazil, da pišemo podatke za TOZD Trgovina na debelo in TOZD Trgovina na drobno, ki ju zdaj ne delimo več, vendar so podatki za mesec december, ko je še veljala ta oznaka.

NAFTA S POPUSTOM

Zadnje tri mesece v Iranu niso hoteli znižati cene nafte, zdaj pa so pripravljene prodajati sodček za dva dolarja, ali celo več, ceneje. Brez popusta bi svojo proizvodnjo le s težavo spravili v promet, ker so zavarovalne premije in prevozni stroški za kupce zelo visoki.

Poleg tega so Iranci pripravljene podvojiti izvoz nafte v Tajsko, kamor bi jo pošiljali na osnovi dolgoročnega dogovora, po katerem bodo Tajci del nafte plačevali z rižem.

NOVI OBRATI RAFINERIJE NOVI SAD

Koncem junija so začele obratovati nove naprave za primarno predelavo novosadske rafinerije, s čimer se je povečala kapaciteta predelave z 1,5 na 3,5 milijona ton nafte.

Sprva so imeli pri delu nekaj težav, kar se pri novih napravah pogosto pripeti, vendar so jih kmalu obvladali in do konca leta predelali predvidenih 629 tisoč ton nafte.

V 66 dneh okoli sveta

MISTIČNI OTOK BALI

Brez pomena bi bilo trditi, da je Bali najlepši otok na svetu, saj ga po naravnih lepotah gotovo prekaša marsikateri košček kopnega v svetovnih morjih. A Bali ima nekaj, kar ga po mnenju številnih ljudi uvršča na prvo mesto — to je njegova mistična kultura v najširšem pomenu besede. Tu so doma skrivnostni verski obredi in številni plesi, ki črpajo svojo izrazno obliko iz bogate otoške preteklosti in ostajajo kljub razlagi vsebine za tujca zaprta knjiga. Tu prebivajo ljudje, v katerih se prepletata primitivizem in poduhovljenost, čaščenje bogov in ateizem, veselje nad življenjem in smrtjo. Zaradi vsega tega bogastva Bali ni le turistični raj pod tropskim soncem, temveč otok z dušo, ki človeku ostane v neizbrisnem spominu. Najtesnejši stik z balijsko kulturo je občutiti v notranjosti otoka, kjer se domačini še niso uklonili vsiljivim pripadnikom civiliziranega sveta in kjer nemoteno gojijo svoje tradicionalne običaje. Želja po spoznavanju le-teh naju je torej vodila v centralni Bali. Ena najznamenitejših vasic v osrčju otoka je Ubud, središče moderne balijske umetnosti — rezbarjenja in naivnega slikarstva ter kraj, kjer je moč videti ali izvedeti vrsto zanimivosti v zvezi z življenjem otočanov. V Ubud sva prišla nekega poznega popoldneva in če v vasi ne bi bilo stiske s prenočišči, ki naju je pognala na lov za streho nad glavo, bi bila verjetno prikrajšana za marsikatero zanimivo doživetje v Ubudu in njegovi okolici. Tako pa sva za nekimi vrati najprej našla majhno gostišče, potem krčmarja Vajana, navsezadnje tudi sobo. Kako koristno je bilo srečanje z Vajanom sva spoznala že isti večer, ko se je ob oljenki in skodelici čaja zbrala pisana družba svetovnih popotnikov in smo si v pogovoru medsebojno dopol-

njevali poznavanje balijskih znamenitosti, načrpano iz najrazličnejših turističnih priročnikov. Ta je hvalil ples legong, oni je prisegal, da ne zapusti Balijsa, dokler ne vidi opičjega plesa — kečaka, tretji, navdušen zbiralec lesenih mask, je pripovedoval o obisku okoliških ateljejev. Potem pa je nekdo omenil balijske pogrebne rituale in kot bi trenil je pogovor dobil nekakšen skrivnostno srhljiv podton. Tedaj se nam je pridružil Vajan, ki nas je dotlej le površno poslušal. Njegov obraz je izražal neko resnost, vendar ni bil nedostopen. Sedel je k nam in nam pričel odkrivati bistvo obrednega čaščenja smrti. Povedal nam je, da na Balijsu pogreb ni nekaj vsakdanjega, temveč je svečanost, ki se lahko prične z dovoljenjem vaškega svečnika samo na izrecno določen dan, katerega sveti mož izbere po temeljiti proučitvi lege planetov in ozvezdij. Pogreb se izvrši v obliki kremacije, na obrede, ki ga spremljajo pa se pripravljajo vsa vas. Potrebno je zgraditi in bogato okrasiti lesenega konja, v katerega položijo pokojnika in pripraviti pogrebni stolp, posebna nosila v nadstropjih, kamor postavijo konja. To običajno naredijo vaški tesarji, ženske pa medtem pripravijo darove, ki jih sežgejo skupaj s pokojnikom. Sem sodijo riževe pogarčice, ovite v palmovne liste, najrazličnejše sadje, kite cvetja in kadilo. Kolikšna bodo nosila, konj in darovi, je odvisno od premoženja umrlega, vsekakor pa je na Balijsu slovo od sveta pravo razkošje. Marsikatera revnejša družina več mesecev ali celo let šteti za pogreb, medtem ko pokojnik čaka na kremacijo nekaj metrov pod zemljo. Odkop trupla je potem najbrž precej neprijeten, a domačih to ne moti, saj jim je glavno, da ga pokurijo v velikem slogu. Drugače je z bogatimi mrtveci. Njihovim družinam si-

cer ni treba varčevati za pogreb, zato pa se morajo prav tako kot revni ravnati po svečnikovih zapovedih in prav lahko se zgodi, da mora pokojnik čakati dalj časa na kremacijo. V tem primeru truplo balzamirajo in ga položijo v posebni prostor v hiši, kjer ostane vse do pogreba.

Vajan je s svojo pripovedjo vzbudil našo radovednost. Vprašanja so kar deževala in nazadnje je obljubil, da bo poizvedel, če je kje v okolici Ubuda napovedana kaka kremacija. Naša vztrajnost je bila poplačana. Naslednji dan naj bi šli na pogreb v vasico Sapat in Vajan nas je poučil, kako se moramo vesti. Predvsem nas je opozoril, da si moramo po hinduističnem običaju privesati ruto okoli bokov, sicer bi utegnili imeti sitnosti, zabičal pa nam je tudi, naj bomo mirni in nevsiljivi.

V opoldanski pripeki naslednjega dne je zadeva stekla. Radovedni tujci smo se zgnatli v gruči nekoliko stran od pogrebne stolpa in vhoda v vaški tempel ter napeto opazovali priprave. Zamolklo bobnanje vaškega orkestra je polagoma prelašalo v divji crescendo in ko je doseglo vrhunec, je povorka krenila. Nosači so ob tuljenju in vriskanju tresli in nagibali stolp, tekali izmenoma naprej in nazaj ter na ta način preganjali zle duhove. Pogrebci so veselih obrazov tekli za nosilnico in ob splošnem vedrem vzdušju bi človek skoraj pozabil, da je na pogrebu. Prispeli smo na vaško pokopališče. Pod stolpom se je nakopičila grmada suhljadi in potem so se spremljevalci v nekakšnem mističnem obredu, ki je bil v nasprotju z burkastim sprevodom presenetljivo zaloben. Potem pa so ognjeni zublji švignili proti vsej krasoti, ki so jo vaščani nagradili okoli pokojnika ter jo počasi in vztrajno razgrajevali na prafaktorje. Turisti smo fotografirali, opazovali in se čudili tej nenavadni mešanici maškeradne veselice in žalne slovesnosti. Živahni pogrebci, ki so se ob zaključku kremacije vrgli na pogorišče in si ob vsesplošnem prerivanju izbrskali vsak nekaj kosti ter jih smejoč potem še osnažili v bližnjem vedru vode, pa so nas prepričali, da je na Balijsu še smrt nekaj prijetnega.

Odnos Balijscev do smrti naju je navdal s prepričanjem, da so to brezskrbni in neobremenjeni ljudje, ki bivanje in preminitev dojemajo povsem sproščeno. Njihovo življenje teče umirjeno in je splet dela, zabave, čaščenja bogov in narave. Kako marljivi so, sva lahko spoznala,

ko sva jih v dolgih urah najinoga potepanja med vzorno obdelanimi riževimi polji srečevala sklonjene nad drobnimi sadikami. Kako trdo je lahko njihovo življenje, sva spoznala, ko sva jih srečevala ob reki, iz katere so zajemali mivko in jo v peharjih na glavah stokrat dnevno tovorili po ubijajoči strmini v vas naprodaj. Kako se zabavajo, sva spoznala, ko sva sredi tropskega gozda zalotila gručo moških pri pripravah na prepovedane, a neskončno priljubljene petelinje boje. Kako verni so, sva spoznala po številnih templjih, posejanih po otoku, kako častijo naravo, pa v opičjem gozdu v Sangehu. Opice so na Balijsu svete živali, ki imajo svoje rezervate in gorje tistemu, ki bi si drznil živali preganjati. Ena najznamenitejših manifestacij čaščenja opic je gotovo opičji ples, pri katerem sodeluje več kot sto moških. Le-ti sedijo v koncentričnih krogih okoli plesišča, sredi katerega se odvijajo scene iz epa Ramajane. Vrhunec predstavlja prihod opičjega poglavarja Hanumana, ob katerem nastopajoči prevzamejo vlogo opičjega tropa ter s ponavljajočimi se gibi dosežejo nekakšno stanje zamaknenosti.

Ples je v balijski kulturi na prvem mestu in ima neštete izrazne oblike. Razen opičjega plesa je znamenit tudi legong, ples s pretežno mitološko vsebino, v katerem nastopajo mlade deklice, ki svoje plesno šolanje pričnejo že s petimi leti in redko plešejo dlje kot do starosti štirinajstih let.

V Ubudu sva si privoščila večer legonga in občudovala do potankosti izurjene plesalke, ki so ob spremljavi tolkal in ksilofonov z očmi, gibi rok in glave pripovedovale zgodbe o javanskem kralju Lasemu in princesi Langkasari. V Ubudu sva se opajala nad izredno izrazno močjo otočanov, ki se kaže v čudovitih rezbarijah, kipih in slikah, v ročno poslikanem blagu, batikih ter številnih drugih umetniških izdelkih, ki so jih ustvarile iznajdljive roke domačinov. Lahko rečeva, da sva v Ubudu spoznala dušo otoka in največje bogastvo Balijsa — Balijsce.

66. DAN

Nekega jutra sva se zbudila na drugi polobli z zavestjo, da se izteka neka čudovita epizoda najinega življenja. In ko je Bali postal le še drobtinica sredi širnega oceana, se je k nama prikradla stara znanka, melanholija. Potem pa — da bi pregnala vsiljivko sva se bolj za šalo kot zares vprašala, kam bova potovala prihodnjic...

I. Bajda

PETROL

Glasilo delavcev združenih delovnih organizacij v sestavi SOZD Petrol

Ureja uredniški odbor:

Marinka Biček, Minka Demšar, Bojan Marn, Karl Privšek, Cvetka Pisar, Ada Valenčič

Odgovorni urednik Egon Šerbela

Urednik Jelka Žmuc-Kušar

Tehnični urednik, lektor in korektor:
Jelka Žmuc-Kušar

Naslov uredništva

SOZD Petrol, Ljubljana, Titova 66
Telefon 312 755